

Otvoreno pismo

**Borisu Tadiću, Predsedniku Republike Srbije, Vojislavu Koštunici,
Predsedniku Vlade, Oliveru Duliću, Predsedniku Skupštine i svim
parlamentarnim strankama**

Poštovana gospodo, najviši izabrani predstavnici organa vlasti Republike Srbije, obraćamo vam se kao predstavnici civilnog društva koji zabrinuto prate kretanje zemlje poslednjih meseci i poslednjih nedelja.

Želimo da izrazimo naša strahovanja zbog sve naglašenijeg distanciranja Srbije od integracionih tokova u našem okruženju. U sklopu tog zabrinjavajućeg procesa uočavamo da se u odnosima sa susedima javljaju brojni incidenti koji su suprotni dobrosusedskoj saradnji. U multilateralnoj saradnji u regionu, Srbija nastupa poslednjih meseci sa pretnjama da će napustiti neke od najvažnijih integracionih aranžmana koji su mukotrпно stvarani godinama nakon demokratskih promena u Srbiji, kada je ona viđena kao stub integracionih procesa, motor razvoja i ključni faktor stabilizacije u ovom delu Evrope.

U poslednje vreme se stalno šalju političke poruke koje stvaraju antizapadno raspoloženje u zemlji i dovode do vidljive promene spoljnopolitičkog kursa. Veoma smo zabrinuti što je Srbija nepotrebno zaoštrila svoje odnose sa Evropskom unijom i time dovela u pitanje ostvarivanje jednog od ključnih prioriteta državne politike koji je utvrđen u programu sadašnje koalicione Vlade i usvojen u Skupštini Srbije, a koji se pri tom naglašava kao sistemsko opredeljenje i u nekim osnovnim odredbama novog Ustava Srbije.

Moramo da se zapitamo: koji su efekti takve politike na ekonomski, socijalni i politički razvoj Srbije? Da li Srbija sme da zanemari činjenicu da je, u periodu nakon demokratskih promena 2000. godine, glavna podrška stabilizaciji i ekonomskom i političkom razvoju zemlje dolazila upravo iz Evropske unije? Podrška koja se ogledala u političkoj, organizacionoj, tehničkoj i finansijskoj pomoći da se Srbija konsoliduje i uključi u evropske i regionalne institucije, inicijative i integracione procese; što brže prevaziđe fazu posleratne rekonstrukcije i političke i ekonomske stabilizacije i krene putem suštinskih sistemskih promena i evropskih integracija. Da li Srbija može da se odrekne takve pomoći, svoje evropske perspektive i stabilnog, uravnoteženog i oprobanoг okvira saradnje sa 27 zemalja, među kojima su gotovo svi njeni ključni privredni i politički partneri i saveznici? Okvira, u kome Srbija ima svoj glas, pregovaračku moć i zaštitu institucija, u kome ne zavisi od bilo koje pojedinačne države i njene blagonaklonosti, aspiracija ili zlovolje.

Iskazujemo svoju veliku zabrinutost zbog pogoršanja poslovne klime u zemlji zbog sve nejasnijeg pravca kojim ide Srbija. Poslednja tri meseca, povećan je rizik poslovanja, uočava se veća uzdržanost investitora, opala je industrijska proizvodnja, ogroman je trgovinski deficit, zabeležen je porast inflacije, i ono što posebno brine građane, smanjena je ukupna zaposlenost. Bez ozbiljne podrške, saradnje i dalje evropske integracije, Srbiji vrlo brzo prete finansijska kriza i ozbiljne teškoće u otplati spoljnog duga. Da li zaista postoji suštinska alternativa? Da li Srbija ima snage i odgovarajuće podrške da sa ovim problemima izađe na kraj marginalizujući svoju evropsku

perspektivu? Da li su građani spremni na nove rizike, neizvesnost i vraćanje nekim starim, više puta isprobanim i neuspešnim istorijskim savezima?

Ispitivanja javnog mnjenja poslednjih sedam godina pokazuju da oko dve trećine građana Srbije bira evropsku budućnost i to pre svega zbog perspektive koju ona daje mladim generacijama. To ne znači da ne postoji svest o tome da su odnosi sa Evropskom unijom imali uspone i padove, da je integracija složen proces, koji pored dobiti koju donosi ima i svoju cenu, da zanemaruju činjenicu da treba zadržati i razvijati dobre odnose i sa drugim značajnim partnerima u svetu, pre svega Rusijom i Kinom.

Uz to, treba istaći da je Evropska unija više puta naglasila dobre administrativne kapacitete Srbije da ne samo pregovara, već i da sprovede obaveze koje je preuzela. I u poslednjem izveštaju o napretku regiona ka EU, Srbija je svrstana u tom pogledu u zemlje koje prednjače i obećavaju brz proces integracije. Ali, skorašnje poruke koje dolaze iz naših ključnih institucija pokazuju da nešto bitno nedostaje. Imamo spremnost građana da slede evropski put, sposobnost administracije da nas tim putem uspešno sprovede, ali imamo li političku volju koja taj proces mora da vodi, usmerava i zagovara? Otvoreno vas pitamo: kome je u interesu usporavanje i kočenje evropske integracije Srbije? I zašto?

Kao predstavnici civilnog društva, koje godinama zagovara otvaranje, saradnju i međunarodnu integraciju Srbije, i svojim delovanjem nastoji da tome doprinese, iznosimo vam sve svoje strepnje. Uvereni smo da jasna politička volja i Srbije i Evropske unije i uverljivi akcioni plan na tom putu doprinose stabilizaciji domaće političke scene i konsoliduju demokratske institucije u zemlji, dalje osnažuju administrativne kapacitete Srbije, doprinose održavanju i povećanju evropske tehničke i finansijske pomoći, šalju dobru poruku inostranim partnerima u pogledu poboljšanja investicione i opšte poslovne klime u zemlji, pomažu konsolidovanju međunarodnog i regionalnog položaja Srbije i doprinose boljem ostvarivanju preuzetih međunarodnih, kao i obaveza u oblasti regionalne saradnje. Verujemo da odnosi partnerstva i međusobnog razumevanja sa Evropskom unijom bitno doprinose i pronalaženju prihvatljivog rešenja za status Kosova i Metohije, koje bi obavezivalo sve strane da slede evropske standarde.

Svi smo suočeni sa problemima koji su nam ostavljeni u političko nasleđe od prethodnog režima. Ali, moramo znati da bi se daljim žrtvovanjem ekonomskog razvoja Srbije, sadašnje generacije teško ogrešile prema budućim, koje će sve svoje napore i energiju morati da usmere na izbavljenje iz siromaštva i nestabilnosti u koje ih mogu gurnuti odluke državnog rukovodstva koje predstoje u najskorijem vremenu ispred nas.

Želimo da svojim glasom pomognemo vaše napore da Srbija postane stabilna, prosperitetna i poštovana zemlja, koja će na ravnopravnim osnovama i svojom političkom voljom graditi poziciju uspešne zemlje članice Evropske unije, deleći evropski sistem vrednosti i poštujući svoje istorijsko nasleđe.

U Beogradu, 22. januara 2008.

Evropski pokret u Srbiji
Građanske inicijative
Beogradski centar za ljudska prava
Beogradski centar za evropske integracije
Beogradski fond za političku izuzetnost
Fond za otvoreno društvo
Grupa 484
Nezavisno društvo novinara Vojvodine
Asocijacija samostalnih nezavisnih sindikata
Centar za razvoj civilnog društva
Vojvođanski centar za ljudska prava
Centar za regionalizam
ProConcept
Građanski forum
Centar za razvoj neprofitnog sektora
Centar za međunarodne i bezbednosne poslove (ISAC fond)
Anglo srpsko društvo
Panonija